

เอกสารแนบ

ผลงานที่แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมาย ประสิทธิภาพสำเร็จตามภารกิจ แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและเป็นแบบอย่างได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2569

ผลงานชิ้นที่ 5 กลุ่ม/หน่วยที่รับผิดชอบ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

ชื่อผลงาน 3S Care Ecosystem : กรอบการบริหารจัดการเพื่อสร้างระบบนิเวศความปลอดภัยในสถานศึกษา

หลักการและเหตุผล

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569–2570 โดยให้ความสำคัญกับการสร้าง “โรงเรียนต้องเป็นพื้นที่ปลอดภัยอย่างแท้จริง” มุ่งให้สถานศึกษาสามารถปกป้องและดูแลผู้เรียนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ปราศจากความรุนแรง การกลั่นแกล้ง และความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ เพื่อให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ เติบโต และพัฒนาศักยภาพได้อย่างมั่นใจ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำนโยบายดังกล่าวมาขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความปลอดภัยของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งการป้องกันและบริหารความเสี่ยง การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ การรายงานเหตุและให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายและกลไกในการดูแลความปลอดภัย เพื่อให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ที่ ปลอดภัย อบอุ่น มีความสุข และเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายดังกล่าว และจากการดำเนินงานพบว่า สถานศึกษามีมาตรการ เครื่องมือ และกลไกด้านความปลอดภัยอยู่แล้วหลายส่วน เช่น การสำรวจและจัดการจุดเสี่ยง การจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย แผนเผชิญเหตุ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบ HERO OBEC Care ตลอดจนความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภาคีเครือข่าย อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานแต่ละส่วนมีบทบาทและกระบวนการเฉพาะ จึงมีโอกาที่จะพัฒนาให้เกิดการเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น จึงได้พัฒนา 3S Care Ecosystem ขึ้นเป็นกรอบในการบริหารจัดการ โดยมีแนวคิดสำคัญว่า ไม่จำเป็นต้องสร้างระบบหรือภารกิจใหม่เพิ่มขึ้น แต่ควรนำสิ่งที่มีอยู่มาจัดระบบ เชื่อมโยง พัฒนา และต่อยอดให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ Sight & Hardware การมองเห็นและจัดการความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อม Space & Software การสร้างพื้นที่และระบบในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และ Support & People การเชื่อมโยงบุคคลและเครือข่ายสนับสนุน เพื่อให้การป้องกัน เฝ้าระวัง คัดกรอง ช่วยเหลือ ส่งต่อ พินิจ และติดตามผลสามารถดำเนินงานเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง

3S Care Ecosystem จึงเป็นกรอบการบริหารจัดการที่นำ นโยบาย “โรงเรียนต้องเป็นพื้นที่ปลอดภัยอย่างแท้จริง” สู่การปฏิบัติ โดยใช้ระบบ เครื่องมือ และทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดการดำเนินงานแบบแยกส่วน และส่งเสริมให้สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายร่วมกันสร้างระบบนิเวศความปลอดภัยที่เหมาะสมกับบริบทและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนากรอบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย โดยเชื่อมโยงมาตรการ ระบบ และกลไก ที่มีอยู่ให้สามารถดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ
2. เพื่อส่งเสริมการป้องกัน เฝ้าระวัง ดูแลช่วยเหลือ ส่งต่อ และติดตามผู้เรียนให้มีความต่อเนื่อง และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
3. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายในการดูแล ความปลอดภัยของผู้เรียน

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จำนวน 133 แห่ง ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับติดตามการดำเนินงานด้านความปลอดภัย โดยใช้ 3S Care Ecosystem เป็นกรอบในการจัดระบบและเชื่อมโยงการดำเนินงาน

เชิงคุณภาพ

สถานศึกษามีกรอบการดำเนินงานด้านความปลอดภัยที่เชื่อมโยงการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน และเครือข่ายความร่วมมือ สามารถป้องกัน เฝ้าระวัง ดูแลช่วยเหลือ ส่งต่อ และติดตาม ผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้กลไกและเครื่องมือที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถประสาน ความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตามสภาพปัญหาและความจำเป็น

วิธีการดำเนินงาน

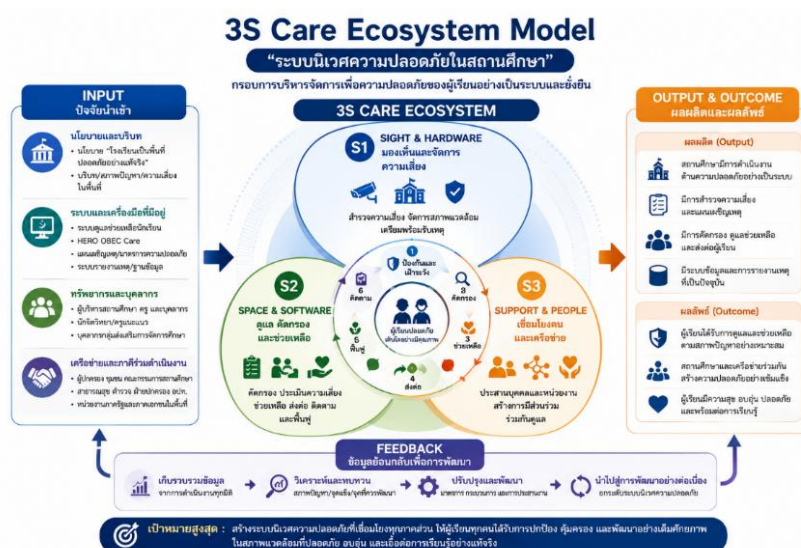
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ดำเนินงานตาม แนวคิดเชิงระบบ (Systems Approach) โดยนำมาตรการ ระบบ เครื่องมือ ทรัพยากร และเครือข่ายที่มีอยู่มาเชื่อมโยง ผ่านกรอบ 3S Care Ecosystem ให้เกิดกระบวนการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง ตั้งแต่การป้องกันและเฝ้าระวัง การคัดกรอง การช่วยเหลือ การส่งต่อ การฟื้นฟู และการติดตามผล พร้อมนำข้อมูลจากการดำเนินงานกลับมา ใช้ทบทวนและพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1) Input : ปัจจัยนำเข้า วิเคราะห์นโยบาย สภาพปัญหาและความเสี่ยง รวมทั้งรวบรวมระบบ เครื่องมือ และทรัพยากรที่มีอยู่ ได้แก่ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน HERO OBEC Care แผนเผชิญเหตุ ข้อมูล ความเสี่ยงและการรายงานเหตุ บุคลากรของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ ตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย เพื่อใช้เป็นฐานในการจัดระบบการดำเนินงาน

2) Process : กระบวนการดำเนินงาน นำปัจจัยที่มีอยู่มาเชื่อมโยงผ่าน 3S Care Ecosystem ได้แก่ Sight & Hardware การมองเห็นและจัดการความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อม Space & Software การคัดกรอง ดูแล ช่วยเหลือ ส่งต่อ และติดตามผู้เรียน และ Support & People การประสานบุคคลและเครือข่ายสนับสนุน โดยทั้งสามองค์ประกอบทำงานสัมพันธ์กันตามกระบวนการป้องกันและเฝ้าระวัง คัดกรอง ช่วยเหลือ ส่งต่อ ฟื้นฟู และติดตามผล

3) **Output & Outcome** : ผลผลิตและผลลัพธ์ เกิดการดำเนินงานด้านความปลอดภัยที่เชื่อมโยงการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเครือข่ายสนับสนุน สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการเฝ้าระวังและช่วยเหลือผู้เรียน รวมทั้งประสานการช่วยเหลือหรือส่งต่อเมื่อพบปัญหาที่เกินขอบเขตของสถานศึกษา ทำให้ผู้เรียนได้รับการดูแลตามสภาพปัญหาและระดับความจำเป็น

4) **Feedback** : ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนา นำข้อมูลจากการนิเทศติดตาม การรายงานเหตุการณ์คัดกรองและช่วยเหลือผู้เรียน สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และข้อเสนอแนะจากสถานศึกษา มาวิเคราะห์และทบทวน เพื่อปรับปรุงมาตรการ แผนเผชิญเหตุ กระบวนการช่วยเหลือ และการประสานเครือข่าย ก่อนนำกลับไปใช้ในการวางแผนและดำเนินงานรอบต่อไป ทำให้ระบบสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

ภาพกรอบการดำเนินงาน 3S Care Ecosystem ตามแนวคิดเชิงระบบ (Systems Approach)

เชื่อมโยงปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ และข้อมูลย้อนกลับ เพื่อพัฒนาระบบนิเวศความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

รูปแบบ/เทคนิค ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

การขับเคลื่อน 3S Care Ecosystem มุ่งนาระบบ กลไก บุคลากร และเครือข่ายที่มีอยู่มาจัดระบบ และเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน โดยไม่เพิ่มภารกิจหรือสร้างระบบที่ซ้ำซ้อน และปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

1. **ใช้และเชื่อมโยงสิ่งที่มีอยู่ (Utilization & Integration)** เชื่อมโยงมาตรการ แผนเผชิญเหตุ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน HERO OBEC Care ระบบรายงานเหตุ บุคลากร และเครือข่าย ให้สนับสนุนกันเป็นระบบและลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน

2. **ใช้ข้อมูลเป็นฐาน (Data-informed Management)** ใช้ข้อมูลความเสี่ยง การคัดกรอง การรายงานเหตุ การช่วยเหลือ และการนิเทศติดตาม ประกอบการวิเคราะห์ วางแผน และกำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็น

3. **สร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่าย (Collaborative Network)** เชื่อมโยงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมป้องกัน ดูแล ช่วยเหลือ และส่งต่อกรณีที่เกิดขึ้นขอบเขตหรือศักยภาพของสถานศึกษา

4. **ดูแลอย่างต่อเนื่อง (Continuum of Care)** เชื่อมโยงการดำเนินงานตั้งแต่ ป้องกันและเฝ้าระวัง → คัดกรอง → ช่วยเหลือ → ส่งต่อ → ฟื้นฟู → ติดตามผล ทำให้การดูแลไม่สิ้นสุดเพียงการรายงานหรือแก้ไขเหตุเฉพาะหน้า

5. **พัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement)** นำผลการดำเนินงาน การนิเทศติดตาม เหตุการณ์จริง และข้อเสนอแนะกลับมาทบทวน เพื่อปรับปรุงมาตรการ กระบวนการช่วยเหลือ และการประสานเครือข่ายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง หัวใจสำคัญของความสำเร็จ คือ การใช้สิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เชื่อมโยงการทำงานของทุกภาคส่วน และนำข้อมูลจากการดำเนินงานจริงกลับมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดูแลความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นระบบและยั่งยืน

ผลสำเร็จ

เชิงปริมาณ

1. ขยับเคลื่อนการดำเนินงานด้านความปลอดภัยครอบคลุมสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 133 แห่ง โดยส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านการป้องกันและเฝ้าระวังความเสี่ยง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย
2. ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายนักเรียน จำนวน 12,980 คน และครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,784 คน ภายใต้การขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานด้านความปลอดภัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. มีนักเรียนได้รับการคัดกรองผ่านระบบ HERO OBEC Care จำนวน 7,888 คน เพื่อสนับสนุนการเฝ้าระวัง คัดกรอง และดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหาและความจำเป็น
4. ติดตามและประสานการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัยกว่า 400 คน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความช่วยเหลือตามสภาพปัญหาและความจำเป็น

เชิงคุณภาพ

ผลจากการดำเนินงานทำให้การบริหารจัดการด้านความปลอดภัยมีความเชื่อมโยงและเป็นระบบมากขึ้น โดยสามารถนำมามาตรการ เครื่องมือ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเครือข่ายที่มีอยู่มาใช้ร่วมกัน ภายใต้กรอบเดียวกัน ตั้งแต่การป้องกันและเฝ้าระวัง การคัดกรอง การช่วยเหลือ การส่งต่อไปจนถึงการติดตามผล

ด้านสถานศึกษา มีกรอบในการจัดระบบงานด้านความปลอดภัยที่ชัดเจนขึ้น สามารถเชื่อมโยงการจัดการสภาพแวดล้อม แผนเผชิญเหตุ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการประสานเครือข่ายให้สอดคล้องกับบริบทและความเสี่ยงของแต่ละแห่ง

ด้านผู้เรียน ได้รับการเฝ้าระวัง คัดกรอง ดูแล และช่วยเหลือตามสภาพปัญหา โดยเมื่อพบกรณีที่มีความซับซ้อน สามารถเชื่อมโยงไปสู่การประสานช่วยเหลือหรือส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างเหมาะสม ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถใช้ระบบ เครื่องมือ และเครือข่ายที่มีอยู่เป็นกลไกสนับสนุนการดูแลผู้เรียน ลดการดำเนินงานแบบแยกส่วน และมีช่องทางประสานความช่วยเหลือเมื่อพบปัญหาที่เกินขอบเขตหรือความเชี่ยวชาญของสถานศึกษา

ด้านการบริหารจัดการและเครือข่าย เกิดการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถระดมและประสานความช่วยเหลือ

ตามสถานการณ์ ตลอดจนนำข้อมูลจากการดำเนินงานและเหตุการณ์จริงกลับมาทบทวนและพัฒนามาตรการด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

โดยภาพรวม 3S Care Ecosystem ช่วยให้การดำเนินงานด้านความปลอดภัยเปลี่ยนจากการดำเนินงานผ่านมาตรการและกลไกหลายส่วน ไปสู่ การมองและบริหารจัดการในลักษณะระบบนิเวศความปลอดภัย ที่เชื่อมโยงสภาพแวดล้อม ระบบดูแลช่วยเหลือ บุคลากร ข้อมูล และเครือข่ายเข้าด้วยกัน

การเผยแพร่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ได้เผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการดำเนินงาน 3S Care Ecosystem ผ่านช่องทางและกิจกรรมทางวิชาการ ทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อถ่ายทอดแนวคิด กระบวนการดำเนินงาน และผลการขับเคลื่อนด้านความปลอดภัยให้แก่สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ผลงานได้รับการนำเสนอผ่าน นิทรรศการออนไลน์ด้าน “การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย” ในโครงการประชุมสัมมนาวิชาการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ OBEC Fair Share and Learn 2026 “จากผลการติดตามและประเมินผลเพื่อเปลี่ยนนโยบายเป็นพลัง สู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา” ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2569 เป็นการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยกับหน่วยงานทางการศึกษาในวงกว้าง นอกจากนี้ มีการสื่อสารและถ่ายทอดแนวทางแก่สถานศึกษาในสังกัดผ่านการประชุม การนิเทศติดตาม และช่องทางประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำแนวคิดไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

